

Prvi međunarodni interdisciplinarni skup mladih naučnika društvenih i
humanističkih nauka

KONTEKSTI

1. decembar 2012.

ZBORNIK RADOVA

Izdavač:
Filozofski fakultet
Univerziteta u Novom Sadu

The First International Interdisciplinary Conference for Young Scholars in
Social Sciences and Humanities

CONTEXTS

December 1, 2012

BOOK OF
PROCEEDINGS

Publisher:
Faculty of Philosophy,
University of Novi Sad

Za izdavača:
Prof. dr Ivana Živančević Sekeruš,
dekanica

For the publisher:
Prof. Dr Ivana Živančević Sekeruš,
dean

www.ff.uns.ac.rs

<http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2014-0>

ISBN
978-86-6065-292-0

UDK
3(082)
009(082)

COBISS.SR-ID
291579655

Novi Sad
2014

Жељко Степановић¹
(Филолошки факултет, Београд)

НАЗИВИ ОБЈЕКТА ЗА СМЕШТАЈ И ПРЕРАДУ НАМИРНИЦА, ЖИТАРИЦА, КРМНИХ И ДРУГИХ БИЉАКА У РЕЧНИКУ СРПСКИХ ГОВОРА ВОЈВОДИНЕ²

This paper analyzes names of objects for keeping and processing foodstuff, grains, forages and other plants. The lexemes are taken from the *Rečnik srpskih govora Vojvodine*. The aim of the research is to analyze the structure and to check the status of the chosen lexical items in contemporary Serbian within the framework of one vernacular system (consisting of two dialects – Šumadija-Vojvodina and Smederevo-Vršac). The chosen lexicon is divided into 5 categories based on the theory of semantic fields: ‘objects for keeping foodstuff’, ‘objects for processing foodstuff’, ‘objects for keeping grains’, ‘objects for processing grains’, and ‘objects for keeping and processing forages and other plants’. In addition to the lexical semantic analysis, a morphological (diachronic and synchronic) and etymological analyses are also conducted.

Key words: Serbian language, Serbian dialects, semantics, etymology, morphology, Vojvodina.

Увод

Лексика српског језика, која се односи на кућу и покућство, била је више пута предмет истраживања. Треба поменути монографију *Терминологија куће и покућства у Војводини* Гордане Вуковић, чији је материјал у великој мери укључен у *Речник српских говора Војводине*, као и монографију *Терминологија куће и покућства у Лијевчу пољу и Жупи* Дијане Црњак. У оба дела примењена је теорија семантичких поља³ (Толстой, 1997, стр. 44–100), која је и овде послужила као методолошка основа за анализу ексцерпираног материјала.

Речник српских говора Војводине састоји се из 10 свезака које су излазиле у периоду од 2000. до 2010. године. Није конципиран као диференцијалан речник, при чему је, према уреднику овог речника, Д. Петровићу, свака реч схваћена као

¹ zhelhko@gmail.com

² Рад је настао у оквиру пројекта *Етимолошка истраживања српског језика и израда Етимолошког речника српског језика* (178007), који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије.

³ Семантичко поље – целокупност језичких јединица, обједињених заједничким садржајем, и које изражавају концептуалну, предметну или функционалну сличност означених појава (ЛЕС, 1990, стр. 380 с.в. *поље*).

дијалекатска увек када се среће као интегралан елемент одређеног дијалекатског лексичког система, без обзира на то какав је њен однос према стандардном језику (РСГВ 2000–2010, 1, стр. 11; тако већ 1982, стр. 196–197). Говори Војводине описани у речнику састоје се из двају дијалеката – шумедијско-војвођанског и смедеревско-вршачког. Речнички чланак се састоји из леме, основних граматичких података, примарног значења, а уколико их има, и секундарних, затим примера, убикације, као и извора. Дати су сви акценатски ликови који су посведочени. Примери су такође акценатовани.

Ексерпиране лексеме односе се на објекте као целине. Под објектом сматрамо било какву затворену или отворену целину која служи, у овом случају, за смештај или прераду намирница и различитих биљака. Прикупљених 76 лексема распоређено је у 24 семеме.⁴ Наведена лексика је сагледана кроз лексичко-семантичку, етимолошку и творбену анализу. Осим тога, издвојени су називи који се ређе употребљавају. Након анализе повучене су основне паралеле овог терминосистема с терминосистемом који се односи на називе објеката за смештај животиња, такође ексерпиране из *Речника српских говора Војводине*. На крају самог рада дат је регистар свих лексема с акценатским варијантама⁵.

Лексичко-семантичка анализа

У лексичко-семантичкој анализи називи су подељени према семантичким пољима, при чему су за сваку семему наведени називи који се односе на њу. У другом делу ове анализе указало се на мотивацију датих назива.

На основу теорије семантичких поља називи су распоређени у пет таквих поља: ‘објекти за смештај намирница’, ‘објекти за прераду намирница’, ‘објекти за смештај житарица’, ‘објекти за прераду житарица’, ‘објекти за смештај и прераду крмних и других биљака’.

1. објекти за смештај намирница

1.1. објекти опште намене за смештај намирница

1.1.1. ‘просторија за смештај намирница, остава’: *успрема*

1.1.2. ‘остава купастог облика’: *кулача / кулача, кулаша, кућарица, кућица, настрешница*

1.2. специјализовани објекти за смештај намирница

1.2.1. ‘рупа у земљи где се чувају зелен, кромпир, сточна репа и сл.’: *гробница, зимоноша, кармић, лагум / лагум / лагум / лагум, лагумић, ров, трап / трап*

1.2.2. ‘дубока јама прекривена тршчаним или сламним кровом за држање леда у току лета’: *ледара, леденица*

1.3. остали објекти за смештај намирница

⁴ При чему је „лексема – звуковни омотач речи, а семема њен садржај” (Толстой, 1997, стр. 46).

⁵ Неколико лексема нема забележен акценат, или уопште или само за дато значење.

коњи⁷: *суача, суваја, сувача, сувоча*

4.3.5. ‘објекат у којем се налази направа за ситно млевење житног зрневља у брашно’: *млин, млина, млиниште*

5. објекти за смештај и прераду крмних и других биљака

5.1. објекти за смештај крмних биљака

5.1.1. ‘затворена или полуотворена просторија у којој се држи сено, детелина и сл.’: *појата, сенара, сеник, сењак / сењак / сењак, сењара, шајер, штагаљ*

5.1.2. ‘шупа за смештај сена’: *пајта*

5.2. објекти за смештај и прераду других биљака

5.2.1. ‘објекат у којем се складишти и меље хмељ’: *мељара*

5.2.2. ‘објекат за прераду кудеље, конопље’: *кудељара / кудељара*

Мотивација назива

Садржајем који се складишти и прерађује мотивисани су следећи називи: *жито>житница, житњак; кудеља>кудељара / кудељара; лед>ледара, леденица; млеко>млекар, млекара, млечар, млечара; плева>плевара / плевара, плевњак / плевњак, плевњар; профунт‘војничка храна’>профунтана; сено>сенара, сеник, сењак / сењак / сењак, сењара; хмељ>мељара.*

Процесом прераде који се врши у датом објекту мотивисани су наредни називи: *крупити>крупара, крупача, прекрупара / прекрупара; млети>млин⁸, млина, млиниште; пушити>пушара, пушница / пушница / пушница / пушница, пушњица, пушоница; сушити>сушара / сушара, сушило, сушница / сушница, сушњак, шушара.*

Изгледом објекта мотивисани су називи: *гроб>гробница; кућа>кућарица, кућица; лагум>лагум / лагум / лагум / лагум, лагумић; ров>ров; стреха>настреишница.*

Принципом рада механизма у датом објекту мотивисани су следећи називи: помоћу ветра *>ветрењача / ветрењача / ветрењача / ветрењача; помоћу воде >воденица / воденица; помоћу механизма с делом у облику кашике >кашикара; помоћу механизма заснованог на попречним даскама на колу у које вода удара >прекаја⁹; без воде >суача, суваја, сувача, сувоча.*

Локацијом објекта мотивисани су наредни називи:

Дунав>дунавка; поток>поточара; река>рекавица.

Остали називи нису транспарентни на синхронијском плану.

Највише изведеница има од мотивационих речи: *сух / сув* 9; *млеко, пушити, сено* 4; *плева, млин* 3. Прикупљених 76 лексема распоређено је у 24 семеме.

⁷ Под *сувача* се поред *суача, суваја* и *сувоча* упућује и на *ваљак, вршај, вршаљ, гепл, гепли, гепло, јарган* и *јаргањ*, али њихове дефиниције и примери указују на сам уређај, али не и на објекат у којем би се такав уређај налазио (в. РСГВ, 2000–2010, 8, стр. 200, s.v. *сувача*). У Србији постоји само једна сачувана сувача (Wikipedia).

⁸ Овде је заправо дошло до укрштања псл. **mel-* и лат. *molinitum*, што је дало општесл. *тљинџ* (Skok, 1971–1974, 2, стр. 362. s.v. *malin*).

⁹ В. РМС, 1967–1976, 4, стр. 926. s.v. *прекаја*.

Највише лексема одговара семема ‘просторија за сушење, димљење мяса и месних прерађевина’ – 9, затим семемама ‘затворена или полуотворена просторија у којој се држи сено, детелина и сл.’, ‘рупа у у земљи где се чувају зелен, кромпир, сточна репа и сл.’ – 7, ‘просторија за прераду млека’ – 6 итд.

Само двама лексемама одговарају 2 семеме – *кош* ‘просторија за смештање жита, обично од дасака и олепљеног прућа’ и ‘просторија за држање кукуруза у клипу, направљена од дасака и издигнута од земље на стубовима’; *магазин/магазин / магазин* ‘дворишна зграда за складиштење жита и других пољопривредних производа’ и ‘складиште за пољопривредне производе, робу и сл. изван насељеног места’.

Известан број лексема има и неко друго значење које се не односи на смештајне објекте за намирнице и биљке. На пример, лексема *кош* у речнику има дванаест значења.

У речнику је као деминутив означена лексема *амбарче*; лексемом *амбарчић* се само упућује на *амбарче*. Лексема *амбарчина* је означена као аугментатив. Лексеме *кармић*, *кућица* и *лагумић*, и поред свог деминутивног облика, нису означене као деминутиви.

Етимолошка анализа

При етимолошкој анализи указује се на непосредни етимон, а уколико је то могуће, иде се и у дубље слојеве. Анализа је изостала код словенске лексике, с обзиром на углавном прозирну етимологију. Највећу групу чине турцизми различитог порекла.

Турцизми

Називамбар / амбар / амбар је турцизам персијског порекла (тур. *ambar / anbar* ‘складиште, спремица’) (ЕРСЈ, 2003, 1, стр. 144, s.v. *амбар*; Skok, 1971–1974, 1, стр. 33 s.v. *ambar*; Škaljić, 1979⁴, стр. 92–93 s.v. *ambar / anbar / hambar / hanbar*; Tietze, 2002, 1, s. 163, s.v. *ambar*). Називи *амбарче*, *амбарчина*, *амбарчић* настали су на домаћем тлу. *Вајат* је турцизамарапског порекла (тур. *hayat* ‘спољни ходник од кућних врата до уличних врата авлије’ <ар. *ḥā’it* ‘трем’) (Skok, 1971–1974, 3, стр. 560, s.v. *vajat*; Škaljić, 1979⁴, стр. 299, s.v. *hajat*; Tietze, 2009, 2, s. 280, s.v. *hayatII / hayad*). *Кашикара* је изведеница настала на домаћем тлу од турцизма *кашика* (тур. *kaşık*) (Skok, 1971–1974, 2, стр. 59–60, s.v. *kaşika*; Škaljić, 1979⁴, стр. 399, s.v. *kaşika*). *Лагум* / *лагум* / *лагум* / *лагум* је турцизамгрчког порекла (тур. *lağım* <грч. *λαγών* ‘шупљина’) (Skok, 1971–1974, 2, стр. 261, s.v. *lagum*; Eyuboğlu, 1995³, s. 463, s.v. *lağım*). Назив *лагумић* је настао на домаћем тлу. *Чардак* / *чардак* је турцизам (тур. *çardak*) персијско-арапског порекла (перс. *čar* ‘четири’, ар. *ṭak* ‘архитектонски лук’) (Skok, 1971–1974, 1, стр. 296, s.v. *čardak*; Škaljić, 1979⁴, стр. 164 s.v. *čardak*; Tietze, 2002, 1, s. 477, s.v. *çardak*).

Остале позајмљенице

Магазин / *магазин* / *магазин*, *магазина* имагаџин / *магаџин* су европски арабизми (нем. *Magazin*, фр. *magasin* < ит. *magazzino* < ар. *maḥāzin*) (Skok, 1971–1974, 2, стр. 352, s.v. *magaza*; Kluge, 2002²⁴, S. 588, s.v. *Magazin*; Cortelazzo e Zolli, 1992, 3, p. 699, s.v. *magazzino*).

Профунтана је сложеница настала на домаћем тлу од нем. *profant* (< лат. *praebenda*) и тур. *hane* (< перс. *hane* ‘кућа’) (Skok, 1971–1974, 3, стр. 49, s.v. *profant*; Škaljić, 1979⁴, стр. 310, s.v. *hane*; в. и Kluge, 2002²⁴, S. 697, s.v. *Pfründe*). *Шајер* је германизам (Црњак, 2006, стр. 177; Kluge, 2002²⁴, S. 796, s.v. *Schauer*², S. 800, s.v. *Scheuer*). *Штагаљ* је германизам (< нвнем. *Stadel*) (Skok, 1971–1974, 3, стр. 411, s.v. *štagalj*; Kluge, 2002²⁴, S. 873, s.v. *Stadel*).

Комора је латинизам грчког порекла (лат. *camera* ‘соба, свод собе’ < грч. *καμάρα* ‘свод’) (Клајн и Шипка, 2006, стр. 632, s.v. *комора*).

Силас је позајмљеница из шпанског грчког порекла (шп. *silo*, мн. *silos* < грч. *σιρός* ‘складиште’) (Клајн и Шипка, 2006, стр. 1130, s.v. *силос* / *силос*; Diego, 1985², p. 373, s.v. *silo*).

Пајта је повратна јужнословенска позајмљеница из мађарског (мађ. *rajta* ‘кућица у винограду, амбар’) (EWU, 1993, 5, S. 1097 s.v. *rajta*; Skok 1971–1974, 3, стр. 695–696 s.v. *pojata*)¹⁰.

Кармић је вероватно домаћег порекла (< **kъrma*¹¹ ‘храна уопште; храна за стоку’; Skok, 1971–1974, 2, стр. 205–206). На истом терену код бачких Буњеваца забележен је назив у истом значењу ‘спремиште зимско за кромпир репу и сл.’ (Reić i Vačlija, 1990, стр. 120; Sekulić, 2005, стр. 188)¹². Друга могућност би била да је то позајмљеница из мађ. *karam* ‘кућица, тор’ туркијског порекла (EWU, 1993, 3, S. 695, s.v. *karam*).

Скок и Шкалајић наводе да су *кулача* / *кулача* и *кулаша* турцизми арапског порекла (тур. *kule* < ар. *kulla*) (Skok, 1971–1974, 2, стр. 229, s.v. *kula*; Škaljić, 1979⁴, стр. 423 s.v. *kula*). У новијој литератури указује се на њихово домаће порекло од псл. **kul-* ‘крив’ (Vlajić-Popović, 1994, стр. 131–136).

Творбена анализа

Творбена анализа је извршена и на синхронијском и на дијахронијском плану, уколико је то потребно, како би се објасниле неке гласовне појаве. Творбена анализа је обухватила суфиксалну и префиксално-суфиксалну анализу, као и слагање. У ексцерпираним материјалу није било лексема које би омогућиле само префиксалну анализу. С обзиром на то да су све ексцерпирани лексеме именице,

¹⁰ Хадровић је не наводи (Hadrovics, 1985).

¹¹ Развој вокалног *-r-* у *-ar-* ипак је нетипичан за штокавски. Уп. нпр. *kārst* ‘крст’ у чакавском (Hraste, Šimunović und Olesch, 1979, стр. 410)

¹² Уп. у русинском *кармик* ‘обор, свињац’, *кармиц*, *-им* ‘хранити, товити’ итд. (Међеши, Тимко-Ћитко и Фејса, 2010, стр. 315).

и сви префикси и суфикси јесу именички. Сложени суфикси су рашчлањавани на саставне афиксе. Најпродуктивнији суфикси су *-ара* / *-јара* – 15 изведеница и *-ача* – 4 изведенице. Знатан део назива покривен је мањим бројем продуктивних суфикса, док су преостали називи покривени непродуктивним суфиксима.

Суфиксална творба

-а: *успрема* (девербал од *успремити*)

-аја (Клајн, 2003, стр. 25; Skok, 1971–1974, 1, стр. 16 s.v. *-āj*): *прекаја*, *суваја*

-ак – *јак* – могућа палатализација¹³ последњег консонанта основе на коју се додаје суфикс (Клајн, 2003, 31–33): *сењак* / *сењак* / *сењак* (*-н->-њ-*)

-њак (Клајн, 2003, стр. 35): *житњак*, *плевњак* / *плевњак*, *сушњак*

*-ана*¹⁴ (Клајн, 203, 39): *профунтана*

-ар – *јār* – могућа палатализација последњег консонанта основе на коју се додаје суфикс (Клајн, 2003, стр. 41–42; Skok, 1971–1974, 1, стр. 49, 51 s.v. *-ār²*): *млекар*, *млечар* (*-к->-ч-*)

-њар (ни Клајн ни Скок не наводе овај суфикс): *плевњар*

-ара – *јāra* – могућа палатализација последњег консонанта основе на коју се додаје (Skok 1971–1974, 1, стр. 51, s.v. *-ār²*; Клајн, 2003, стр. 47–49): *дашчара* (*-ск->-шч-*), *кашикара*, *крупара*, *кудељара* / *кудељара*, *ледара*, *мељара*, *млекара*, *млечара* (*-к->-ч-*), *плевара* / *плевара*, *поточара* (*-к->-ч-*), *прекрупара* / *прекрупара*, *пушара* (*-х->-ш-*), *сенара*, *сењара* (*-н->-њ-*), *сушара* / *сушара* (*-х->-ш-*), *шушара* (вероватно аналогично према *сушара*)

-ача (Клајн, 2003, стр. 64–66)¹⁵: *крупача*, *кулача* / *кулача*, *суача*, *сувача*

-ењача (Клајн, 2003, стр. 67): *ветрењача* / *ветрењача* / *ветрењача* / *ветрењача*

*-аша*¹⁶: *кулаша*

-ик (Клајн, 2003, стр. 84–85): *сеник*

-ило (Клајн, 2003, стр. 151–152): *сушило* (<*сушити*)

-ина

-чина, сложени суфикс (Клајн, 2003, стр. 102): *амбарчина*

-ић, деминутивни суфикс (Клајн, 2003, стр. 108): *кармић*, *лагумић*

-чић, сложени суфикс (Клајн, 2003, стр. 110–111): *амбарчић*

-ица, деминутивни суфикс (Клајн, 2003, стр. 113–116; Skok, 1971–1974, 1, стр. 704–705, s.v. *-ica*)¹⁷: *кућица*

-авица, сложени суфикс из *-ав* и *-ица*, али рано осамостаљен (Клајн, 2003, стр. 120): *рекавица*

¹³ Под палатализацијом ће се подразумевати свако умекшавање консонанта.

¹⁴ О пореклу в. горе. Уп. облик *теретана* и сл. (Клајн, l.c.).

¹⁵ Клајн не наводи примере *крупача* и *кулача*, док Николић наводи само *кулача* (2000, стр. 263).

¹⁶ Клајн не наводи овај суфикс. Николић у свом речнику наводи лексему *кулаша* (2000, стр. 269).

¹⁷ Фонетска варијанта од *-ика*; *k* > спрегнутим палатализацијом (Skok, 1971–1974, 1, l.c.).

-арица, сложени суфикс из -ара и -ица (Skok, 1971–1974, 2, стр. 221, s.v. *kića*; Клајн, 2003, стр. 121): *кућарица*

-еница, сложени суфикс из -ен(и) и -ица (Клајн, 2003, стр. 122; в. и Skok, 1971–1974, 3, стр. 611, s.v. *voda*): *воденица / воденица, леденица*

-ница, сложени суфикс из -а(н)¹⁸/-ни и -ица (Клајн, 2003, стр. 162–163): *гробница* (Skok, 1971–1974, 1, стр. 601, s.v. *grabiti*), *житница, пушница / пушница / пушница / пушница (рић- + -ьница, извршена палатализација)¹⁹, сушница / сушница(suh- + -ьница)²⁰*

-њица, варијанта претходног суфикса: *пушњица*

-оница (Клајн, 2003, стр. 165): *пушоница (<пушоница)*

-иште (Клајн, 2003, стр. 125–127; Skok, 1971–1974, 1, стр. 735, s.v. *-ište*)²¹: *млиниште*

-ка<-ька / -ька (Клајн 2003: 131–135; Skok, 1971–1974, 2, стр. 7–8, s.v. *-ka*): *дунавка*

-арка, сложени суфикс из -ар(а) и -ка (Skok, 1971–1974, 2, стр. 168, s.v. *kot'*; Клајн, 2003, стр. 139): *котарка / котарка*

-ња

-обања²², сложени суфикс из -оба и -ња (Skok, 1971–1974, 2, стр. 168, s.v. *kot'*): *котобања*

-оча, варијанта суфикса -ача: *сувоча*

-че, деминутивни суфикс (Клајн, 2003, стр. 203; Skok, 1971–1974, 1, стр. 301, s.v. *-če*): *амбарче*

-о: *ров* (поствербал од *риту*; Skok, 1971–1974, 3, стр. 148, s.v. *riti*)

Префиксално-суфиксална творба

комбинације префикса *на-*:

са сложеним суфиксом *-ница* из -(а)н (<-ьн) и -ица (Skok, 1971–1974, 2, стр. 515 s.v. *-nica*): *настреиница* (извршена палатализација)

Слагање

зимоноша: *зимо-* + *нос-* + *-ја* (уп. *водоноша*, Клајн, 2002, стр. 58–59)

Слабо распрострањени називи

Већи број назива забележен је само у једном или у два пункта.

¹⁸ Суфикс -а(н) је настао од -ьн (Skok, 1971–1974, 1, стр. 36–38, s.v. *-(a)n'*).

¹⁹ В. Skok, 1971–1974, 3, стр. 69–70, s.v. *puhati*.

²⁰ В. Skok, 1971–1974, 3, стр. 357, s.v. *suh*.

²¹ Сложени суфикс из -isko и -је (Skok, 1971–1974, 1, l.c).

²² Клајн за суфикс -обања каже да је јединачни суфикс потврђујући га примером *мушкобања* (Клајн, 2003, стр. 16). Николић у свом речнику наводи лексему *котобања* (2000, стр. 157).

Код слабо распрострањених назива може се издвојити неколико група. Највећу чине изведенице или варијанте опште распрострањеног назива. Тако, на пример, с једне стране имамо распрострањене називе – *крупара, млин, плевара / плевара*, а с друге стране слабо распрострањене – *крупача, млиниште, плевњар*.

Код једне групе објеката нераспрострањеност њихових назива може се објаснити чешћом употребом општих назива. Тако с једне стране имамо распрострањен општи назив – *воденица / воденица*, а с друге нераспрострањене специјализоване – *дунавка, прекаја, рекавица*.

Ограниченост употребе назива *пајта* повезана је с локацијом села Ловра у Мађарској.

Закључак

У поређењу с називима за објекте, који служе са смештај животиња (Степановић, 2013, стр. 77–89), такође забележеним у *Речнику српских говора Војводине*, може се извести неколико закључака. Бројнији су називи објеката за смештај животиња – има их 125 (распоредени су у 28 семема). Словенска лексика преовлађује и у једној и у другој групи назива. Од назива који имају страно порекло највише је турцизама, премда код назива за објекте који служе за смештај животиња незнатно је више хунгаризама (нпр. *истронга, корлат, салаш / салаш / салаш* итд.) него турцизама (нпр. *ергела, ковандук, ђумез* итд.). Германизми су такође приметни у обема категоријама ових назива (код назива објеката за смештај животиња то су: *корпа / корпа, штала, шупа* итд.). Полисемија је развијенија код назива објеката за смештај животиња, те се то може приметити и код позајмљене лексике. Осам лексема има развијено два или више значења, од којих су половина позајмљенице (*кошара / кошара / кошара* – 5²³, *корлат, обор / обор, салаш / салаш / салаш* – 3 итд.). Код мањег броја назива изгубљено је значење деминутивности или аугментативности упркос облицима који их показују. Исти суфикс –*ара(-јара)*– послужио је за грађење највећег броја назива у обема групама (код назива објеката за смештај животиња нпр. *врапчара, козара, пчелара* итд.). Такође је за обе групе карактеристичан мањи број неспецијализованих назива који се користе чешће него специјализовани (нпр. *воденица / воденица : рекавица; стаја : ждрепчара*). Ограниченост коришћења неких назива услед изолованости пунктова у Мађарској (или у Румунији) присутна је у обе категорије (нпр. *пајта* ‘шупа за смештај сена’; *истронга* ‘ниска стаја покривена сламом или кукурузовином где се држе овце’ – оба назива су забележена само у Мађарској).

На крају, за обе категорије назива може се закључити да су слабо распрострањени називи и непродуктивни суфикси условљени постојањем општијих и распрострањенијих назива и продуктивнијих суфикса који су надвладали у језичком систему ових говора. Широка распрострањеност назива по пунктовима

²³ Нпр. ‘зграда у којој се држе коњи и краве’, ‘ограђен и покривен простор за живину’, ‘кошница исплетена од прућа’ итд.

у Војводини показује стабилност изабране лексике у овом дијалекатском систему српског језика.

РЕГИСТАР

1. амбар / амб̄ар / амбар
2. амбарче
3. амбарчина
4. амбарчић
5. вајат
6. ветрењача / ветрењача / ветрењача / ветрењача
7. воденица / воденица
8. гробница
9. дашчара
10. дунавка
11. житница
12. житњак
13. зимоноша
14. кармић
15. кашикара
16. комора
17. котарка / котарка
18. котобања
19. кош
20. крупара
21. крупача
22. кудељара / кудељара
23. кулача / кулача
24. кулаша
25. кућарица
26. кућица
27. лагум / лагум / лагум / лагум
28. лагумић
29. ледара
30. леденица
31. магазин / магазин / магазин
32. магазина
33. магацин / магацин
34. мељара
35. млекар
36. млекара
37. млечар
38. млечара
39. млин
40. млина

41. млиниште
42. настрешница
43. пајта
44. плевара / плевара
45. плевњак / плевњак
46. плевњар
47. појата
48. поточара
49. прекаја
50. прекрупара / прекрупара
51. профунтана
52. пушара
53. пушница / пушница / пушница / пушница
54. пушњица
55. пушоница
56. рекавица
57. ров
58. сенара
59. сеник
60. сењак / сењак / сењак
61. сењара
62. силас
63. суача
64. суваја
65. сувача
66. сувоча
67. сушара / сушара
68. сушило
69. сушница / сушница
70. сушњак
71. трап / трап
72. успрема
73. чардак / чардак
74. шајер
75. штагаљ

шушара

ИЗВОРИ

РСГВ (2000–2010). *Речник српских говора Војводине, 1–10*. Нови Сад: Матица српска.

ЛИТЕРАТУРА

- Вуковић, Г. (1988). *Терминологија куће и покућства у Војводини*. Нови Сад: Филозофски факултет – Институт за јужнословенске језике.
- ЕРСЈ (2003): *Етимолошки речник српског језика. Свеска 1*. Београд: Институт за српски језик Српске академије наука и уметности.
- Клајн, И. (2002). *Творба речи у савременом српском језику. Први део. Слагање и префиксација*. Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Матица српска – Институт за српски језик САНУ.
- Клајн, И. (2003). *Творба речи у савременом српском језику. Други део. Суфиксација и конверзија*. Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Институт за српски језик САНУ – Матица српска.
- Клајн, И. и Шипка, М. (2006). *Велики речник страних речи и израза*. Нови Сад: Прометеј.
- ЛЕС (1990): *Лингвистически енциклопедически словарь*. Москва: Институт языкознания АН СССР – „Советская энциклопедия”.
- Међеши Х., Тимко-Ћитко О. и Фејса М. (2010). *Русинско-српски речник*. Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за русинистику – Завод за културу војвођанских Русина.
- Николић, М. (2000). *Обратни речник српског језика*. Београд: Институт за српски језик САНУ – Матица српска – Палчић.
- Петровић, Д. (1982). Проблеми и изгледи српскохрватске дијалекатске лексикографије. У Драго Ћ. (Ур.), *Лексикографија и лексикологија* (стр. 195–199), Београд – Нови Сад: Институт за српскохрватски језик САНУ – Институт за јужнословенске Филозофског факултета у Новом Саду – Матица српска – Филолошки факултет у Београду.
- РМС (1967–1976). *Речник српскохрватског књижевног језика, 1–6*. Нови Сад: Матица српска.
- Степановић, Ж. (2013). Називи објеката за смештај животиња у Речнику српских говора Војводине. У М. Анђелковић (Одг. ур.) *Савремена проучавања језика и књижевности: Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије одржаног 17. марта 2012. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1* (стр. 77–89). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет.
- Толстой, Н. И. (1997). *Избранные труды том 1 – Славянская лексикология и семасиология*. Москва: Языки русской культуры.
- Црњак, Д. (2006). *Терминологија куће и покућства у Лијевчу пољу и Жупи*. Бања Лука: Филозофски факултет.

***

- Cortelazzo M. e Zolli P. (1992). *Dizionario etimologico della lingua italiana*. 3 / I–N. Bologna: Zanichelli.
- Diego, V. (1985²). *Diccionario etimológico español hispanico*. Madrid: Espasa-Calpe, S. A.
- EWU (1993). *Etymologisches Wörterbuch des Ungarischen*, 1–6. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Eyuboğlu, İ. Z. (1995³). *Türk dilinin etimoloji sözlüğü*. İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Hadrovics, L. (1985). *Ungarische Elemente im Serbokroatischen*. Köln – Wien: Böhlau Verlag.
- Hraste M., Šimunović P. und Olesch R. (1979). *Čakavisch-Deutsch Lexikon*. Köln – Wien: Böhlau Verlag.
- Kluge F. (2002⁴). *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*. Berlin – New York: Walter de Gruyter.
- Peić, M. i Bačlija, G. (1990). *Rečnik bačkih Bunjevaca*. Novi Sad – Subotica: Matica srpska, Odeljenje za književnost i jezik – Subotičke novine.
- Sekulić, A. (2005). *Rječnik govora bačkih Hrvata*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“.
- Skok, P. (1971–1974). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, 1–4. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.
- Škaljić, A. (1979⁴). *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*. Sarajevo: Svjetlost.
- Tietze, A. (2002–). *Tarih ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*. (İstanbul –) Wien: (Simurg –) Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Vlajić-Popović, J. (1994). Sh. *kulača* „vrsta kolibe”. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 37, 131–136.
- Wikipedia. *Suvača*. Preuzeto 20.2.2013. sa: <http://en.wikipedia.org/wiki/Suva%C4%8Da>